

**Sygn. akt I ACa 934/16**

**I ACz 1201/16**

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 lipca 2017 roku

Sąd Apelacyjny w Lublinie, I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Ewa Mierzejewska
Sędzia:	SA Bożena Oworuszko
Sędzia:	SA Jerzy Nawrocki (spr.)
Protokolant	st. sekretarz sądowy Magdalena Szymaniak

po rozpoznaniu w dniu 6 lipca 2017 roku w Lublinie na rozprawie

sprawy z powództwa A. B.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w L.

o wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z nieruchomości i odszkodowanie

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia 11 maja 2016 roku oraz zażalenia pozwanej na rozstrzygnięcie o kosztach zawarte w tym wyroku, sygnatura akt I C 1027/13

I. z apelacji powoda zmienia częściowo zaskarżony wyrok w pkt I w zakresie zasądzenia odsetek w ten sposób, że:

- od kwoty 1316,90 (tysiąc trzysta szesnaście złotych dziewięćdziesiąt groszy) zasądza odsetki ustawowe od dnia 16 kwietnia 2010 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku, a od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty zasądza od tej kwoty odsetki ustawowe za opóźnienie;

- od kwoty 914,10 (dziewięćset czternaście złotych dziesięć groszy) zasądza odsetki ustawowe od dnia 17 stycznia 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku, a od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty zasądza od tej kwoty odsetki ustawowe za opóźnienie;

II. w pozostałej części apelację powoda i w całości zażalenie pozwanego oddala;

III. zasądza od A. B. na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w L. kwotę 3 563,40 (trzy tysiące pięćset sześćdziesiąt trzy złote czterdzieści groszy) tytułem zwrotu części kosztów procesu w postępowaniu odwoławczym.

I A Ca 934/16

# UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 11 maja 2016r. Sąd Okręgowy w Siedlcach po rozpoznaniu w dniu 19 kwietnia 2016 r. sprawy z powództwa A. B. przeciwko (...) S.A. z siedzibą w L. o wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z nieruchomości i odszkodowanie zasądził od pozwanego na rzecz powoda 2.231zł z ustawowymi odsetkami od dnia 17 stycznia 2014r. i od dnia 1 stycznia 2016 r. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie.

Oddalił w pozostałej części powództwo o zapłatę wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości oraz w całości powództwo o zapłatę odszkodowania.

Umorzył postępowanie w części dotyczącej żądania zapłaty wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości ponad kwotę 40.421,42zł.

Odstąpił od obciążania powoda kosztami procesu na rzecz pozwanego.

Powód wnosił o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz tytułem wynagrodzenia za bezumowne korzystanie jego nieruchomości kwoty 23.891,30 zł za działkę nr (...) za okres od 29 stycznia 2004r do 29 stycznia 2014r , oraz 16.530,12 zł. za działkę (...) za okres od 22 października 2004r do 29 stycznia 2014r. Ponadto o zasądzenie kwoty 20.000 zł tytułem zadośćuczynienia za „pogorszenia gruntu” z odsetkami od dnia 15 kwietnia 2010r do dnia zapłaty.

W pozostałym zakresie cofnął powództwo i zrzekł się roszczenia

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Powód A. B. wraz z żoną M. B. jest właścicielem działek gruntu, położonych w miejscowości B. i oznaczonych numerami ewidencyjnymi (...). Prawo to przysługuje małżonkom na zasadach wspólności ustawowej małżeńskiej. Działka numer (...) nabyta została przez małżonków B. umową sprzedaży z dnia 28 października 2002r, a działka numer (...) – umową sprzedaży z dnia 22 października 2004r.

Działka numer (...) stanowi nieruchomość gruntową zabudowaną o powierzchni 0,11 ha. Na działce znajduje się jeden budynek drewniany mieszkalny oraz dwa murowane budynki gospodarcze. Nad terenem działki przebiegają: napowietrzna linia elektroenergetyczna niskiego napięcia (0,4 kV), długość linii w granicach działki wynosi około 27 m oraz napowietrzne przyłącze elektroenergetyczne do budynku gospodarczego, długość przyłącza w granicach działki wynosi około 11 m.

Działka numer (...) stanowi nieruchomość gruntową niezabudowaną o powierzchni 1,16 ha. Nad terenem działki przebiegają: napowietrzna linia elektroenergetyczna niskiego napięcia (0,4 kV), długość linii w granicach działki około 28,5 m oraz napowietrzne przyłącze elektroenergetyczne do budynku gospodarczego, długość przyłącza w granicach działki około 18,5 m.

W okresie od 18 marca 1958r do 27 maja 1958r w miejscowości B. miała miejsce budowa linii elektroenergetycznej niskiego napięcia. Z kolei w 1982r doszło do modernizacji przedmiotowej linii, która polegała na częściowej zmianie przebiegu pierwotnej linii. Modernizacja polegała na wymianie słupów i linii. Dokonana ona została w oparciu o decyzję nr (...) z dnia 1 grudnia 1981r (...) w S..

Sprawdzenie techniczne zmodernizowanej linii miało miejsce w dniu 4 maja 1982r i w związku z tą czynnością sporządzony został protokół nr (...). Wykonawcą zmodernizowanej w 1982 roku linii było (...) W.-W..

Obecnie właścicielem opisanej powyżej infrastruktury elektroenergetycznej jest pozwana spółka, a wcześniej byli nimi jej poprzednicy prawni.

Pozwana (...) S.A. z siedzibą w L. korzysta z części działek gruntu należących do powoda i jego żony, w zakresie eksploatacji, przeglądów, remontów, konserwacji i usuwania awarii linii elektroenergetycznych.

W 2008r na skutek klęski żywiołowej, A. B. dokonał remontu dachu na budynku mieszkalnym, a ponadto częściowo przebudował budynek mieszkalny.

W piśmie z dnia 15 kwietnia 2010r powód wezwał poprzedniczkę prawną pozwanej do zapłaty wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z jego działek, w przypadku działki (...) kwoty 11.340 zł, a w przypadku działki (...) – kwoty 8.613 zł. Pismo wpłynęło do (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. w dniu 19 kwietnia 2010r.

Postanowieniem z dnia 23 grudnia 2013r wydanym w sprawie (...), Sąd Rejonowy w M. ustanowił na rzecz pozwanej służebność przesyłu na działkach gruntu, położonych w miejscowości B. i oznaczonych numerami ewidencyjnymi (...). Przedmiotowa służebność ustanowiona została na czas nieoznaczony. Powyższe postanowienie uprawomocniło się w dniu 8 maja 2014r.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów: protokołu nr (...) z dnia 4 maja 1982r (k. 80-80v), decyzji (...) w S. z dnia 1 grudnia 1981r (k. 81-81v), kopii umowy sprzedaży z dnia 28 października 2002r (k. 103-106) i umowy sprzedaży z dnia 22 października 2004r (k. 108-112), wezwania do zapłaty z dnia 15 kwietnia 2010r (k. 207), zeznań świadka A. J. (k. 216-216v), częściowo zeznań świadka M. O. (k. 216v-217), opinii biegłego G. K. z dnia 10 września 2014r (k. 460-489), opinii uzupełniającej z dnia 2 grudnia 2014r (k. 530-534), opinii uzupełniającej ustnej zarejestrowanej na rozprawie w dniu 22 kwietnia 2015r, postanowienia SR w M. z dnia 23 grudnia 2013r wydanego w sprawie (...) (k. 635-636), postanowienia SO w S. wydanego w dniu 8 maja 2014r w sprawie (...) (k. 646), częściowo zeznań powoda A. B. zarejestrowanych na rozprawie w dniu 19 kwietnia 2016r.

Sąd Okręgowy zważył, że z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika, nad działkami powoda A. B. i jego żony, przebiegają napowietrzne linie energetyczne niskiego napięcia, a ponadto znajdują się również napowietrzne przyłącza elektroenergetyczne do budynków.

Do dnia 8 maja 2014r. [data uprawomocnienia postanowienia o ustanowieniu służebności] korzystanie przez pozwaną spółkę z części działek, położonych w miejscowości B. i oznaczonych numerami ewidencyjnymi (...) – odbywało się bez tytułu prawnego.

Zgodnie z art. 292 kc służebność gruntowa może być nabyta przez zasiedzenie tylko w wypadku, gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia. Natomiast z art. 352 § 1 kc wynika, że kto faktycznie korzysta z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności, jest posiadaczem służebności". Sąd Najwyższy uznał, że władanie cudzą nieruchomością przez Skarb Państwa, uzyskane w ramach sprawowania władztwa publicznego, może być posiadaniem samoistnym prowadzącym do zasiedzenia [uchwała pełnego składu Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2007r., III CZP 30/07]

Z akt sprawy wynika, że już w 1958r Skarb Państwa wszedł w posiadanie części działek gruntu, położonych w miejscowości B. i oznaczonych numerami 427 i 599, wybudował na nich trwałe urządzenia do przesyłu energii elektrycznej, a następnie eksploatował je i konserwował. Władztwo takie odpowiadało zakresowi służebności gruntowej przesyłu, a działanie przedsiębiorstwa państwowego Zakładu (...) podjęte było w ramach działalności gospodarczej państwa.

Sąd Okręgowy przywołał orzecznictwo Sądu Najwyższego, z których wynikało, że posiadanie służebności przesyłu w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa zachodzi w ramach dominium, a nie imperium państwa, w związku z czym wnioskodawca w sprawie o zasiedzenie służebności przesyłu może, na podstawie art. 176 § 1 kc w zw. z art. 292 kc, doliczyć do okresu swojego posiadania służebności przesyłu posiadanie tej służebności przez jego poprzedników prawnych [postanowienia z dnia 17 grudnia 2008r (I CSK 171/08).

Z kolei z postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2009r (I CSK 171/08) wynika, że posiadanie służebności przesyłowej przez przedsiębiorstwo państwowe przed dniem wejścia w życie ustawy nowelizującej kodeks cywilny z 1989r. mogło prowadzić do zasiedzenia służebności.

Za ugruntowane uznał także stanowisko, że przedsiębiorstwo państwowe mogło być traktowane jako właściciel oraz jako posiadacz. Zatem nabycie przez przedsiębiorstwo państwowe prawa majątkowego następowało właśnie na rzecz tego przedsiębiorstwa.

Sąd Okręgowy uznał jednak, powołując się i dzieląc ustalenia Sądu Rejonowego w M. w sprawie (...), że pozwana dopiero od dnia 4 maja 1982r. weszła w posiadanie części działek powoda w zakresie w jakim posiada te działki do dnia dzisiejszego. W tej dacie odbył się odbiór urządzeń elektroenergetycznych po modernizacji, w czasie której dokonano częściowej zmiany przebiegu linii. W konsekwencji uznał, że pozwana będąc posiadaczem w złej wierze mogła zasiedzieć służebność przesyłu dopiero z upływem 4 maja 2012r. Jednakże złożenie przez powoda wniosku o ustanowienie służebności w grudniu 2010r. w sprawie (...), przerwało biegu zasiedzenia służebności. Dopiero, z chwilą uprawomocnienia się postanowienia w przedmiocie ustanowienia służebności przesyłu, co miało miejsce w dniu 8 maja 2014r, pozwana spółka uzyskała tytuł prawny do posiadania części działek gruntu powoda (...). Dopiero zatem od tej daty pozwana spółka posiada tytuł prawny i jest uprawniona do korzystania z urządzeń elektroenergetycznych położonych na działkach powoda.

Z tych też względów roszczenie powoda o zapłatę wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości, której jest właścicielem, jest co do zasady uzasadnione na podstawie przepisów art. 224 §2 kc lub 225 kc.

A. B. ostatecznie skonkretyzował powództwo, wnosząc o zasądzenie wynagrodzenia za korzystanie z działki (...) w okresie od 29 stycznia 2004r do 29 stycznia 2014r, a przypadku działki (...) – w okresie od 22 października 2004r do 29 stycznia 2014r.

Celem ustalenia wysokości wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości, Sąd Okręgowy przeprowadził dowód z opinii biegłego do spraw szacowania nieruchomości G. K..

W pisemnej opinii z dnia 10 września 2014r biegły ustalił, że łączna kwota wynagrodzenia wynosi 2.231 zł. Z uwagi na to, że powód A. B. modyfikował swoje roszczenie również w części okresów, za które domagał się wynagrodzenia, opinia biegłego dotyczy okresów czasu nieznacznie różniących się od ostatecznego stanowiska powoda. Chodzi jednak zaledwie o kilkanaście dni, co – w ocenie Sądu Okręgowego – czyniło zbędnym przeprowadzanie w tym zakresie dowodu z opinii uzupełniającej.

Sąd w całości podzielił opinię i ustalenia biegłego G. K.. Do zastrzeżeń zgłoszonych przez obie strony procesu, biegły przekonywująco odniósł się w pisemnej opinii uzupełniającej z dnia 2 grudnia 2014r oraz opinii ustanej złożonej na rozprawie w dniu 22 kwietnia 2015r.

Z tych względów Sąd Okręgowy na podstawie art. 224 i 225 kc zasądził na rzecz powoda A. B. łączną kwotę 2.231 zł tytułem wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z działek (...), położonych w miejscowości B., w okresach wskazanych przez powoda. Powyższa kwota została zasądzona wraz z odsetkami od dnia 17 stycznia 2014r. Był to dzień następny po upływie terminu, który powód objął swoim roszczeniem i za który dochodził zapłaty wynagrodzenia. W ocenie Sądu nie było podstaw do zasądzenia odsetek od kwietnia 2010r, jak o to wnosił A. B., ponieważ w tej dacie roszczenie nie było jeszcze wymagalne.

Sąd zasądził całą tak wyliczoną kwotę uznając zarzut pozwanego, że powodowi przysługuje jedynie połowa tej kwoty jako współwłaścicielowi nieruchomości wspólnie z żoną. Sąd stwierdził, że własność małżonków B. jest bezudziałowa (małżeńska), a czynność polegająca na dochodzeniu roszczenia z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości jest czynnością zachowawczą, co oznacza, że powód A. B. był uprawniony do dochodzenia całej należności.

Dalej idące roszczenia powoda Sąd oddalił, a w części w jakiej powód cofnął pozew i zrzekł się roszczenia umorzył postępowanie.

Sąd oddalił roszczenia odszkodowawcze powoda jako nieudowodnione. Powód twierdził, że dochodzi odszkodowania tytułem zwrotu kosztów remontu dachu i przebudowy budynku mieszkalnego. W ocenie Sądu Okręgowego, nie

ma podstaw, aby działanie poprzednika prawnego pozwanej spółki, polegające na posadowieniu w 1982r na części działek (...) infrastruktury elektroenergetycznej, poczytywać jako czyn niedozwolony. W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowane jest stanowisko, że właścicielowi nieruchomości nie przysługuje wobec nieuprawnionego posiadacza służebności przesyłu roszczenie o naprawienie szkody z powodu obniżenia jej wartości, związanego z normalnym korzystaniem z nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści takiej służebności. Zatem uszczerbek właściciela związany z pogorszeniem nieruchomości tylko w następstwie zbudowania na niej i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych, jest rekompensowany wynagrodzeniem za bezumowne korzystanie z nieruchomości bądź świadczeniem w związku z ustanowieniem służebności przesyłu. Powód nie udowodnił także, że koszty poniesione na remont dachu i rozbudowę budynku mieszkalnego, miały związek ze znajdującymi się na części jego działek urządzeniami elektroenergetycznymi.

Sąd stosownie do treści art. 102 kpc Sąd odstąpił od obciążania powoda kosztami niniejszego procesu. Jak wynika ze składanych w toku sprawy oświadczeń majątkowych, powód utrzymuje się ze świadczenia rentowego, które nie przekracza kwoty 1.000 zł miesięcznie. W takich okolicznościach nałożenie na powoda obowiązku zwrotu kosztów procesu przekraczających łącznie kwotę około 10.000 zł, byłoby nieuzasadnione.

Apelację od tego wyroku wniósł powód zaskarżając go w części oddalającej roszczenie. Powód wnosił o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania ewentualnie o jego zmianę i zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz 60 421,42 zł. z odsetkami od daty wezwania do zapłaty.

Powód zarzucał Sądowi Okręgowemu:

1. Brak uwzględnienia wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego pomimo, że jak wskazuje Sąd w uzasadnieniu wątpliwości co do prawidłowości opinii zgłaszał zarówno powód jak i strona pozwana.
2. Naruszenie prawa procesowego poprzez argumentowanie odrzucenia wniosku o dopuszczenie opinii innego biegłego zamknięciem rozprawy, mimo to, iż rozprawa została otwarta celem dopuszczenia dowodu z akt Sądu Rejonowego w M. oraz niedopuszczenie dowodów przedstawionych przez powoda w kwestii prawidłowej wyceny wartości wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z gruntu powoda.
3. Uznanie za rzetelną opinię biegłego w kwestii ustalenia wartości wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z gruntu powoda, mimo tego, iż powyższa opinia nie spełnia wymogu odniesienia wysokości tegoż wynagrodzenia do obecnej siły nabywczej pieniądza (poprzez nieuwzględnienie waloryzacji).
4. Naruszenie prawa materialnego poprzez zasądzenie tytułem wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z gruntu powoda kwoty znacznie zaniżonej (symbolicznej), nieodpowiadającej rzeczywistej wartości prawa wykonywanego przez pozwaną Spółkę.
5. Nieuwzględnienie wniosku dowodowego o dopuszczenie opinii biegłego energetyka i budownictwa sformułowanego przed sądem rejonowym w M. oraz przed przekazaniem powództwa do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w S. (pismo powoda z dnia 01.VIII.2012r. zał.1).

W uzasadnieniu wskazał, że zasądzone wynagrodzenie nie odpowiada rzeczywistemu korzystaniu z gruntu i brak jest uzasadnienia dla tak skrajnego potraktowania roszczeń powoda.

Zarzucał, że Sąd nie uwzględnił wniosków dowodowych powoda na okoliczność niezgodnego z prawem wybudowania linii energetycznej nad domem powoda jak również bezprawnego użytkowania gruntu sugerując prawo do zasiedzenia gruntu przez pozwaną Spółkę.

Sąd nie odniósł się w żaden sposób do materiałów dowodowych przedstawionych przez powoda wskazujących wprost na poświadczenie nieprawdy przez biegłego. W ocenie powoda opinia biegłego zawiera jawną nieprawdę. Ponadto stawki przyjęte w opinii przez biegłego G. K. rażąco odbiegają od danych publikowanych oficjalnie i ogólnie dostępnych

w Biuletynie Informacyjnym wydawanym przez Ministerstwo Rolnictwa. W tej sytuacji powód odczuwa wyrok jako rażąco niesprawiedliwy i wnosił o jego uchylenie ponowne rozpoznanie sprawy.

Ponadto pozwany wniósł zażalenie na rozstrzygnięcie o kosztach procesu zawarte w wyroku. Pozwany zarzucał Sądowi Okręgowemu naruszenie przepisów postępowania mających wpływ na treść rozstrzygnięcia a mianowicie:

a) przepisu art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z § 6 pkt. 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w zw. z § 22 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie [Dz. U. 2015.1800] poprzez ich niezastosowanie i niezasądzenie od powoda - A. B. na rzecz pozwanej spółki kosztów postępowania według norm prawem przepisanych tj. kwoty po 7.217,00 zł [właściwej dla spraw o wartości przedmiotu sporu powyżej 200.000,00 zł] i niczym nieuprawnione odstąpienie od obciążania go kosztami procesu, w sytuacji gdy pozwana spółka wygrała sprawę w zasadzie w całości i jedynie w nieznaczej części - bo w granicach około 1 % - ustąpiła żądaniu powoda, którego to zatem traktować należy jako stronę przegrywającą sprawę w całości, i zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania - to na nim ciąży obowiązek zwrotu kosztów postępowania na rzecz strony wygrywającej,

b) przepisu art. 102 k.p.c. poprzez jego zastosowanie, w sytuacji gdy mając na uwadze całokształt okoliczności występujących w niniejszej sprawie - brak było jakichkolwiek podstaw do jego zastosowania, albowiem sama zła sytuacja materialna strony zobowiązanej z uwagi na wynik procesu do zwrotu kosztów postępowania drugiej stronie [wygrywającej], nie stanowi samoistnej i wystarczającej podstawy do zastosowania dobrodziejstwa wynikającego z przepisu art. 102 k.p.c., zwłaszcza, że w sprawie nie wystąpił żaden wypadek szczególnie uzasadniony, który to umożliwiałby Sądowi I Instancji odstąpienie od ogólnych reguł odpowiedzialności za wynik sprawy i w konsekwencji rozstrzygnięcie o kosztach procesu, jak w pkt. IV zaskarżonego orzeczenia.

Pozwany wnosił o zmianę zaskarżonego rozstrzygnięcia w pkt. IV wyroku, poprzez zasądzenie od powoda - A. B. na rzecz pozwanej - spółki (...) S.A. z siedzibą w L. kwoty 7.217 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych obejmującej kwotę 17,00 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej spółki kosztów postępowania zażaleniowego według norm prawem przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Powód przed rozprawą apelacyjną złożył pismo, w którym oświadczył, że popiera apelację i wnioski w niej zawarte. Jednocześnie wnosił o zmianę terminu rozprawy ze względu na trudności z dojazdem do Sądu. Nie sprecyzował na czym miałyby one polegać. W przypadku nie uwzględnienia tego wniosku wnosił o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. Wcześniejsze wnioski powoda o ustanowienie pełnomocnika z urzędu były oddalane, a nowy wniosek nie wskazywał żadnych nowych okoliczności, które wniosek ten by uzasadniały. W ocenie Sądu nieobecność powoda nie stanowiła przeszkody do rozpoznania apelacji gdyż stawiennictwo na rozprawę apelacyjną nie jest obowiązkowe, a powód złożył apelację i w piśmie złożonym przed rozprawą wskazał jedynie, że popiera zarzuty i wnioski apelacyjne. Powód nie uzasadnił twierdzenia na czym miałyby polegać trudności w stawieniu się na rozprawę. Rozprawa została ona wyznaczona na godzinę 9.40 i uwzględniała odległość powoda do Sądu. W tym stanie sprawy Sąd Apelacyjny przystąpił do rozpoznania apelacji powoda i zażalenia pozwanego.

W ocenie Sądu nie ma żadnych podstaw aby zakwestionować ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego i wyliczenie przez Sąd pierwszej instancji, wartość wynagrodzenia należną powodowi z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości w zakresie służebności przesyłu. Wyliczenia tego Sąd dokonał w oparciu o dopuszczoną w sprawie opinię biegłego.

Oczywistym jest, że wniosek o dopuszczenie dowodu z nowej opinii biegłego może być uwzględniony przez Sąd jedynie wówczas gdy strona wskaże i uzasadni wątpliwości dotyczące wiarygodności złożonej już w sprawie opinii. Uzasadnienie wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego, nie może ograniczać się wyłącznie do podważania wiarygodności opinii ze względu na to, że wyliczenia biegłego nie potwierdzają oczekiwań samej strony. W

sprawie niniejszej powód uzasadniał swój wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego jedynie zaniżeniem w jego ocenie należnego mu wynagrodzenia. Taka ocena jest usprawiedliwiona jedynie subiektywnym przekonaniem powoda, zwłaszcza jeśli się zważy, że powód początkowo precyzował swoje roszczenie na kwotę 200 000zł, co w żadnym wypadku nie miało uzasadnienia w okolicznościach sprawy i istotą roszczenia jakim było wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z pasa części nieruchomości powoda i to jedynie w zakresie znoszenia przebiegu linii energetycznej biegnącej wzdłuż jego nieruchomości [ materiał zdjęciowy]. Co więcej z sieci tej korzysta również sam powód, na skutek przyłącza prowadzącego od tej sieci do budynków gospodarczych.

Zakres sprawy niniejszej krzyżuje się z przedmiotem sprawy o ustanowienie służebności przesyłu, gdzie również Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego w celu ustalenia wysokości wynagrodzenia za ustanowienie służebności. W obydwu sprawach Sąd ustala bowiem ekwiwalent pieniężny za korzystanie przez pozwanego z nieruchomości powoda. Z tego względu Sąd Apelacyjny w uzupełnieniu materiału dowodowego dopuścił z urzędu dowód z opinii E. W. sporządzonej w sprawie (...). Z dowodu tego wynikało, że opinia wydana biegłego G. K. w sprawie niniejszej co do wysokości stawki wynagrodzenia należnego powodowi nie była odosobniona i bezzasadna. Także biegła E. W. wydając opinie niemalże w tym samym przedmiocie, przedstawiła stawki wynagrodzenia na bardzo zbliżonym poziomie. Kwestionowanie zatem opinii biegłego G. K. w ocenie Sądu Apelacyjnego nie znajduje zatem żadnego uzasadnienia. Tym samym kwestionowanie w apelacji oddalenia przez Sąd Okręgowy wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego, nie było uzasadnione.

Z ustaleń Sądu Okręgowego wynika, że już w piśmie z dnia 15 kwietnia 2010r powód wezwał poprzedniczkę prawną pozwanej do zapłaty wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z jego działek. Wezwanie dotyczyło:

- w przypadku działki (...) kwoty 11.340 zł,
- w przypadku działki (...) – kwoty 8.613 zł.

Powód wnosił o zasądzenie wynagrodzenia za korzystanie:

- z działki (...) w okresie od 29 stycznia 2004r do 29 stycznia 2014r, zaś
- z działki (...) w okresie od 22 października 2004r do 29 stycznia 2014r.

Sąd uznał, że roszczenie powoda jest uzasadnione za cały wskazany przez powoda okres, gdyż do czasu uprawomocnienia się orzeczenia o ustanowieniu służebności przesyłu na rzecz pozwanego, tj. do dnia 8 maja 2014r., pozwany korzystał z nieruchomości powoda w sposób bezprawny.

Biegły wprawdzie wyliczył wynagrodzenie z tytułu korzystania przez pozwanego z nieruchomości powoda w nieco innym terminie, gdyż:

- z działki nr (...) od dnia 16 stycznia 2004r. do 16 stycznia 2014r.;
- z działki nr (...) od dnia 22 października 2004r. do 16 stycznia 2014r. ,

lecz należy zgodzić się z oceną Sądu Okręgowego, że nieobjęcie przez biegłego w swojej opinii okresu od 17 stycznia do 29 stycznia 2014r. nie miało istotnego znaczenia dla ustalenia kwoty wynagrodzenia, tym bardziej, że biegły co do działki (...) uwzględnił okres wcześniejszy aniżeli żądał powód – od 16 stycznia do 29 stycznia 2014r. Rachunkowo zatem wyliczenia biegłego nie były dotknięte istotnym błędem.

Niemniej jednak skoro powód wezwał pozwanego do zapłaty już w dniu 15 kwietnia 2010r., i w tej dacie roszczenie powoda było przynajmniej częściowo uzasadnione, to pozwany od dnia następnego był w opóźnieniu. Zatem odsetki ustawowe od kwoty wynagrodzenia należnej powodowi do tego dnia należą się od dnia następnego, tj. 16 kwietnia 2010r.

Z tych względów Sąd Apelacyjny nie zmieniając ustaleń faktycznych Sądu Okręgowego co do wysokości wynagrodzenia należnego powodowi za poszczególne działki i przyjęte przez Sąd okresy, w oparciu o wyliczenia z opinii biegłego G. K., ustalił wysokość wynagrodzenia powoda na dzień 15 kwietnia 2010r.

Sąd Apelacyjny wyliczył stawkę miesięczną za korzystanie z każdej działki, a następnie pomnożył je przez ilość miesięcy korzystania przez pozwanego z działek począwszy od dnia, od którego powód żądał wynagrodzenia do dnia 15 kwietnia 2010r. W ten sposób wyliczył kwotę należną powodowi za okres do dnia 15 kwietnia 2010r. w kwocie 1 316,90zł.

Natomiast od pozostałej części kwoty zasądzonej przez Sąd Okręgowy zasądził odsetki ustawowe od dnia przyjętego przez Sąd Okręgowy, tj. uwzględniając w całości stanowisko Sądu Okręgowego co do opóźnienia pozwanego co do tej części kwoty.

Uwzględniając wnioski apelacji jedynie w tym zakresie Sąd Apelacyjny zmienił częściowo zaskarżony wyrok w pkt I w zakresie zasądzającym odsetki ustawowe i odsetki ustawowe za opóźnienie, w oparciu ustalenia i ocenę prawną dokonaną wyżej.

Jedynie na marginesie Sąd Apelacyjny zauważa, że w świetle ustaleń Sądu w sprawie o ustanowienie służebności przesyłu prowadzonej przed Sądem Rejonowym w M. , sygn. (...), można mieć wątpliwości co do zasadności żądania przez powoda wynagrodzenia także z tytułu przyłącza elektroenergetycznego prowadzącego do jego budynków. Skoro przyłącze to zostało wykonane na wniosek powoda, po zawarciu umowy o sprzedaży energii elektrycznej, w której powód zobowiązał się do umożliwienia nieodpłatnego dostępu do elementów sieci i urządzeń w celu dokonywania odczytów, przeprowadzenia eksploatacji oraz usuwania awarii [uzasadnienie postanowienia Sądu okręgowego w S. w sprawie (...) k. 469v], to ustalenia te przemawiają raczej za bezzasadnością roszczeń powoda w tym zakresie. Winny one uzasadniać oddalenie powództwa w tym zakresie. Jednakże wobec niezaskarżenia wyroku Sądu Okręgowego przez pozwanego, z uwagi na treść art. 384 kpc, Sąd Apelacyjny nie mógł zmienić wyroku na niekorzyść powoda, gdyż pozwany nie złożył apelacji.

W ocenie Sądu Apelacyjnego zażalenie pozwanego na rozstrzygnięcie o kosztach procesu przed Sądem pierwszej instancji nie było uzasadnione.

Stosując art. 102 kpc należy mieć na uwadze wszystkie okoliczności sprawy, a nie jedynie matematyczne proporcje w jakich strony wygrały bądź przegrały proces.

Sąd Apelacyjny zgadza się z oceną Sądu Okręgowego w tym względzie a ponadto wskazuje, że powód wystąpił z roszczeniem przed złożeniem wniosku o ustanowienie służebności. Występował w sprawie samodzielnie. Postępowanie trwało wyjątkowo długo przede wszystkim z powodu błędnej kwalifikacji roszczenia powoda przez Sąd Okręgowy, co skutkowało uwzględnieniem apelacji powoda od wyroku oddalającego jego powództwo. Roszczenie co do zasady było uzasadnione, natomiast kwota wynagrodzenia należnego powodowi była ustalana przez Sąd w oparciu o opinię biegłego. Z tego względu subiektywne określenie wysokości roszczenia przez powoda mogło odbiegać od rzeczywistej, obiektywnie należnej wartości. Z tych względów Sąd Okręgowy zasadnie odstąpił od obciążania powoda kosztami procesu.

Jednakże w postępowaniu apelacyjnym brak było podstaw do odstąpienia powoda od obciążania go kosztami procesu.

Przede wszystkim bowiem powód wniósł apelację po weryfikacji jego roszczeń przez biegłego, nie tylko w niniejszej sprawie , ale również w sprawie (...), gdzie jednoznacznie ustalono wartość wynagrodzenia należnego powodowi jednorazowo właścicielom za ustanowienie służebności przesyłu w wysokości 1206zł [k. 635-636]. Orzeczenie w tej sprawie już w dacie wnoszenia apelacji było prawomocne, zatem zgłaszane w apelacji wnioski o zmianę orzeczenia nie miały żadnego realnego uzasadnienia, co powód winien uwzględniać kalkulując ryzyko procesowe związane z obowiązkiem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym. Mając jedynie na uwadze wiek powoda i jego



sytuację majątkową oraz wysokość wynagrodzenia uzyskanego w sprawie niniejszej, Sąd Apelacyjny odstąpił od obciążania go kosztami procesu w całości, ograniczając tę odpowiedzialność do kwoty 3 563,40zł.